

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΣΤΟ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ
ΤΟΥ κ.Γ. ΔΙΑΜΑΝΤΟΠΟΥΛΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΥ ΤΗΣ "ΑΥΡΙΑΝΗΣ"

Οι ερωτήσεις ήταν οι ακόλουθες:

- α) για ποιούς λόγους, κατά τη γνώμη σας, οι δημόσιες επιχειρήσεις και οργανισμοί είναι συνήθως ελλειματικοί.
- β) Πόσο ρόλο παίζει σε αυτό το υπεράριθμο προσωπικό και η κακή διαχείρισή τους (αν υφίστανται).
- γ) Τι μέτρα παίρνονται για την εξυγίανση των ΔΕΚΟ, και σε ποιο στάδιο βρίσκεται σήμερα, η εξυγίανσή τους.

α) Σε γενικές γραμμές μπορούμε να πούμε πως η ελλειματικότητα που εμφανίζουν αρκετές δημόσιες επιχειρήσεις μπορεί να οφείλεται ή στην ανεπαρκή οργάνωση/λειτουργία τους ή και στην άσκηση κοινωνικής πολιτικής.

Η μη ικανοποιητική οργάνωση/λειτουργία καλύπτει ένα ευρύ φάσμα της ζωής των δημοσίων επιχειρήσεων. Μερικοί τομείς εμφανίζονται προβληματικοί σε όλες σχεδόν τις ΔΕΚΟ· παραδειγματικά μπορούν να αναφερθούν: ι) χαμηλή παραγωγικότητα, ιι) μη βέλτιστη αξιοποίηση των επενδύσεων αλλά και όλων των διαθέσιμων πόρων τους, ιιι) η έλλειψη ευελιξίας και πολλές γραφειοκρατικές δομές, κ.α. Επιπλέον, βέβαια, κάθε επιχείρηση, παρουσιάζει και ειδικά προβλήματα δυσλειτουργίας τα οποία έχουν αρνητική επίδραση στο οικονομικό της αποτέλεσμα.

Το κράτος ασκεί συχνά κοινωνική πολιτική μέσω των ΔΕΚΟ, που παίρνει συνήθως τη μορφή της παροχής των υπηρεσιών ή προϊόντων που παράγουν σε χαμηλές τιμές - πολλές φορές κάτω του κόστους. Αυτό έχει αρνητική επίδραση στη συγκεκριμένη επιχείρηση, που μπορεί να φτάσει να είναι η κύρια πηγή του ελλείματος όπως για παράδειγμα στο ΙΚΑ ή στον ΟΑΣ.

Για να διαχωριστούν οι δύο αυτές βασικές αιτίες δημιουργίας ελλειμάτων στις δημόσιες επιχειρήσεις προωθείται από τη Γενική Γραμματεία Δημοσίων Επιχειρήσεων και Οργανισμών ο κοινωνικός ισολογισμός, όπου θα ξεχωρίζουν εκείνα τα στοιχεία που αποτελούν κοινωνική (ή αναπτυξιακή) πολιτική του κράτους. Έτσι, θα διαλυθούν οι συγχύσεις και θα φαίνεται η καθαρή εικόνα της επιχείρησης ώστε να μπορεί να γίνει εκτίμηση των συνεπειών της κακής λειτουργίας.

β) Σοβαρό πρόβλημα υπεράριθμου προσωπικού στις δημόσιες επιχειρήσεις διαφαίνεται μόνο μέσα από μία στατική θεώρηση. Μέσα όμως από μια δυναμική θεώρηση της επιθυμητέας- αλλά και εφικτής πιστεύω- ανάπτυξης και απόδοσης των δημοσίων επιχειρήσεων πρόβλημα προσωπικού μπαίνει κύρια από τη σκοπιά της μη ικανοποιητικής αξιοποίησης του υπάρχοντος προσωπικού. Χωρίς ενδιασμούς θα μπορούσε μάλιστα να προστεθεί ότι οι δημόσιες επιχειρήσεις αντιμετωπίζουν πρόβλημα έλλειψης εξειδικευμένου και ικανού προσωπικού με σύγχρονες γνώσεις και αντιλήψεις στον τομέα του MANAGEMENT και των άλλων επιστημονικών χώρων. Οποσδήποτε είναι και μερικές ΔΕΚΟ (όπως για παράδειγμα η OLYMPIC CATERING) στις οποίες υπάρχει- κάτω από την πύο αισιόδοξη προοπτική ανάπτυξής τους- υπεράριθμο προσωπικό που είναι σημαντική αιτία της ελλειμματικότητάς τους.

Η κακή διαχείριση σχετίζεται άμεσα με την οργάνωση και λειτουργία των δημοσίων επιχειρήσεων και έτσι μπορεί να είναι βασικός παράγοντας δημιουργίας ελλειμάτων όπως αναφέρθηκε προηγουμένως. Πρέπει όμως να τονισθεί πως η μη ικανοποιητική οργάνωση και λειτουργία, όπου αυτή παρατηρείται, πολλές φορές συνδέεται με ανασταλτικές οργανωτικές δομές και κανόνες λειτουργίας που διαμορφώθηκαν μέσα από πολλά χρόνια ευκαιριακής και απρογραμματίστης ανάπτυξης. Επιπλέον πολλά προβλήματα που παρουσιάζονται στην οργάνωση και λειτουργία των δημοσίων επιχειρήσεων (όπως για παράδειγμα η χαμηλή παραγωγικότητα) είναι γενικότερα φαινόμενα της ελληνικής οικονομίας. Για αυτούς τους λόγους, όταν στις σημερινές συνθήκες κρίνεται η επιτυχία ή αποτυχία μιάς διοίκησης, αυτό πρέπει να γίνεται όχι μόνο βάσει της διαχείρισης 1-2 χρόνων και των επιπτώσεων στο οικονομικό αποτέλεσμα αλλά, κύρια, στο κατά πόσο η διοίκηση προχώρησε στην κατεύθυνση αλλαγής και εκσυγχρονισμού των οργανωτικών και λειτουργικών δομών και κανόνων.

γ) Η εξυγίανση των ΔΕΚΟ επιχειρείται στην κατεύθυνση της αντιμετώπισης των οργανωτικών και λειτουργικών προβλημάτων που αναφέρθηκαν προηγουμένων, αλλά και άλλων προβλημάτων που πηγάζουν από την ασάφεια του ρόλου-σκοπού τους και των σχέσεων τους με το κράτος.

Ως εκ τούτου, το έργο της εξυγίανσης είναι δύσκολο και μακροχρόνιο. Σε πρώτο στάδιο έχουν επιλεγεί οκτώ μεγάλες ΔΕΚΟ (Ολυμπιακή Αεροπορία, ΙΚΑ, ΔΕΗ, ΕΑΒ, ΟΤΕ, ΟΣΕ, ΟΑΣ, ΕΥΔΑΠ) για τις οποίες γίνεται λεπτομερής και σαφής εντοπισμός των προβλημάτων και χαράσσονται κατευθύνσεις αντιμετώπισής τους. Η πιο προχωρημένη περίπτωση είναι αυτή της Ολυμπιακής Αεροπορίας, όπου το ΚΥΣΥΜ, στο οποίο υποβάλλονται όλες οι εκθέσεις, έδωσε τις τελικές κατευθύνσεις και ήδη λειτουργεί επιτροπή και ομάδες εργασίας για την εφαρμογή του προγράμματος εξυγίανσης. Σύντομα θα υποβληθούν στο ΚΥΣΥΜ οι εκθέσεις για τις υπόλοιπες επτά ΔΕΚΟ ενώ παράλληλα θα ξεκινήσει μια παρόμοια διαδικασία για 14 άλλες ΔΕΚΟ.